

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

08.02.2023. Nr. 1-6/2

Uz 16.12.2022. Nr.1-04.1/578-pav/2022

Latvijas Republikas Satversmes tiesas
tiesnesei A.Rodiņai
tiesa@satv.tiesa.gov.lv

Par viedokli Satversmes tiesas lietā Nr. 2022-36-01

Tiesībsargs ir saņēmis Satversmes tiesas lēmumu lietā Nr. 2022-36-01, kurā tiesībsargs ir atzīts par pieaicināto personu lietā un aicināts izteikt viedokli par apstrīdētās normas, kas noteic 10 gadu termiņu pilsonības atņemšanai piemērošanas laiku, atbilstību Satversmes 91.panta pirmajam teikumam, kā arī tās tiesībpolitiskajiem mērķiem. Tāpat tiesībsargs lūgts sniegt atbildes uz vairākiem jautājumiem.

Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka Latvijas pilsonību personai atņem, ja tā, apliecinot piederību pie Latvijas pilsonības vai naturalizējoties, apzināti sniegusi nepatiesas ziņas vai noklusējusi faktus, kas attiecas uz Latvijas pilsonības iegūšanas vai atjaunošanas nosacījumiem. Šī panta trešā daļa paredz, ka minētajā gadījumā lēmumu par Latvijas pilsonības atņemšanu pieņem, ja nav pagājuši vairāk kā 10 gadi no tās iegūšanas vai atjaunošanas.

Savukārt konstitucionālā sūdzību Satversmes tiesā ir iesniedzis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments par Pilsonības likuma pārejas noteikumu 7.punktu, kas noteic, ka personām, kuras Latvijas pilsonību ieguvušas līdz 2013.gada 1.oktobrim, šā likuma 24.panta trešajā daļā minētais 10 gadu termiņš sākas no 2013.gada 1.oktobra (turpmāk – apstrīdētā norma).

Proti, ja persona pilsonību ieguvusi pirms 2013.gada 1.oktobra, tad, pamatojoties uz Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas trešo punktu, tai pilsonību var atņemt līdz 2023.gada 1.oktobrim, kas pārsniedz 10 gadu termiņu, kāds šobrīd noteikts attiecībā uz tām personām, kas pilsonību ieguvušas pēc 2013.gada 1.oktobra.

Augstākās tiesas Senāts norāda, ka šāds regulējums pārkāpj vienlīdzības principu. Savukārt Saeima atbildes rakstā, atsaucoties uz pilsonības regulējuma īpašo raksturu un vēsturiskajiem normas tapšanas apstākļiem, tiesai norāda, ka apstrīdētā norma atbilst Satversmes 91.panta pirmajam teikumam.

Satversmes 91.panta pirmais teikums noteic, ka visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā.

Satversmes tiesa vairākkārt atzinusi, ka Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietvertā tiesiskās vienlīdzības principa uzdevums ir nodrošināt, lai tiktu īstenota tāda tiesiskas valsts prasība kā likumu aptveroša ietekme uz visām personām un lai likums tiktu piemērots bez jebkādam privilēģijām. Tas liek vienādi izturēties pret tām personām, kuras atrodas patiešām vienādos un salīdzināmos apstākļos. Tiesiskās vienlīdzības princips pieļauj un pat prasa atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas atšķirīgos apstākļos, kā arī pieļauj atšķirīgu attieksmi pret personām, kuras atrodas vienādos apstākļos, ja tai ir objektīvs un saprātīgs pamats.¹

Līdz ar to, lai pārbaudītu, vai ar apstrīdēto normu noteiktais atšķirīgais termiņš pilsonības atņemšanai ir pieņemts, ievērojot Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietverto tiesiskās vienlīdzības principu, jānoskaidro:

- 1) vai un kuras personas (personu grupas) ir salīdzināmas un vai tās atrodas vienādos vai atšķirīgos apstākļos;
- 2) vai apstrīdētais regulējums paredz vienādu attieksmi pret atšķirīgos apstākļos esošām personām vai arī atšķirīgu attieksmi pret vienādos apstākļos esošām personām;
- 3) vai šāda attieksme ir noteikta ar normatīvajos aktos paredzētā kārtībā pieņemtu tiesību normu;
- 4) vai šādai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips.²

2013.gadā Pilsonības likumā tika veikti salīdzinoši apjomīgi grozījumi, kas, tostarp, precizēja jautājumu par pilsonības atņemšanu, attiecībā uz kuru tika pieņemti pārejas noteikumi, proti, apstrīdētā norma.

Likuma redakcijā, kas bija spēkā no 1998.gada 10.novembra līdz pat 2013.gada 1.oktobrim arī bija iekļauta norma par pilsonības atņemšanu. Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas 3.punkts tolaik noteica, ka Latvijas pilsonību var atņemt ar apgabaltiesas lēmumu, ja persona, apliecinot savu piederību pie Latvijas pilsonības vai naturalizējoties, ir sniegusi par sevi apzināti nepatiesas ziņas un tādējādi nepamatoti ieguvusi Latvijas pilsonību.

Tādējādi, salīdzinot ar redakciju, kas spēkā no 2013.gada 1.oktobra, pilsonības atņemšana varēja notikt ne tikai, ja apzināti sniegtas nepatiesas ziņas, bet arī tad, ja persona noklusējusi faktus, kas attiecas uz Latvijas pilsonības iegūšanas vai atjaunošanas nosacījumiem.

Uz šo apstākli savā atbildes rakstā norāda arī Saeima, uzsverot, ka šis jaunais pilsonības atņemšanas pamats ir piemērojams visām personām, neatkarīgi no dienas, kad tās kļuvušas par Latvijas pilsoņiem un attiecīgi arī uz tām, kas pilsonību ieguva līdz 2013.gada 1.oktobrim. Papildus Saeima uzsver, ka situācijā, ja apstrīdētā norma nebūtu pieņemta, tad personas, kuras pilsonību tika ieguvušas līdz 2013.gada 1.oktobrim, nevis apzināti sniedzot nepatiesu informāciju, bet gan noklusējot faktus, kas attiecas uz Latvijas pilsonības iegūšanas nosacījumiem, drīkstētu Latvijas pilsonību saglabāt, bet personas, kuras Latvijas pilsonību ieguvušas pēc 2013.gada 1.oktobra, tā paša iemesla dēļ Latvijas pilsonību zaudētu. Taču pilsonības atņemšanas nosacījumiem attiecībā uz visām personām jābūt vienādiem, neatkarīgi no tā, kad tās pilsonību ieguvušas. Arī personas, kuras

¹ Sk., piemēram, Satversmes tiesas 2020. gada 11. decembra sprieduma lietā Nr. 2020-26-0106 23. punktu

² Sk., piemēram, Satversmes tiesas 2022. gada 10. marta sprieduma lietā Nr. 2021-24-03 33. punktu.

administratīvo lietu izskata Senātā, gadījumā lēmums saistībā ar pilsonības atņemšanu pieņemts tieši pamatojoties uz to, ka noklusēti fakti.

Nemot vērā, ka Senāta pieteikums ir saistīts ar konkrētu izskatāmo lietu, pirms izvērstāk analizēt normas atbilstību Satversmes 91.panta pirmajam teikumam, tiesībsargs uzskata par nepieciešamu norādīt uz apstākļiem, kas saistīti ne tikai ar apstrīdēto normu, kas ir ietverta pārejas noteikumos, bet arī uz tādiem, kas attiecas uz normām, ar kuriem šis apstrīdētais pārejas noteikumu punkts saistīts.

Kā jau minēts, no 2013.gada 1.oktobra pilsonība personai varēja tikt atņemta ne tikai par nepatiesu ziņu sniegšanu, bet arī faktu noklusēšanu (Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas 3.punkts). Saeima norāda, ka daļēji tieši šī iemesla dēļ apstrīdētajā normā noteikts 10 gadu ilgs pārejas posms, jo pretēji atšķirtos regulējums attiecībā pret personām atkarībā no brīža, kad tās pilsonību ieguvušas.

Tādējādi Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas 3.punkts tādos apstākļos, kas aprakstīti pieteikumā, tiek piemērots arī personām, kuras pilsonību ieguvušas jau salīdzinoši sen, piemēram deviņdesmitajos gados.

Iepazīstoties ar publiski pieejamo tiesu praksi lietās, kur piemērots līdz 2013.gada 1.oktobrim spēkā esošais regulējums par pilsonības atņemšanu, tiesībsargs secina, ka sākotnēji par pilsonības atņemšanu atbildīgā iestāde (pirms Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes tā bija Naturalizācijas pārvalde) prasības par pilsonības atņemšanu cēla tiesā arī tad, ja bija pamats uzskatīt, ka persona, iegūstot Latvijas pilsonību, noklusējusi par tai jau esošu citas valsts pilsonību.³ Tiesībsargam nav zināma statistika, cik šādos gadījumos pilsonība tika atņemta. Tomēr ir zināms, ka 2011.gada 22.jūnijā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments pieņēma spriedumu lietā Nr.SKC-215/2011, kas precizē vārdu “sniegusi par sevi apzināti nepatiesas ziņas” tvērumu. Proti, spriedumā norādīts, ka, ja likums pilsonības atņemšanu paredz par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu par sevi, tad tiesa Latvijas pilsonību atbildētājam atņēmusi par patiesu ziņu, kuras gan netika pieprasītas, nesniegšanu, kas neietilpst Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas 3.punkta normas sastāvā. Praksē tiesas uz šīm atziņām atsaucās, norādot, ka norma par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu nav tulkojama paplašināti un šīs normas sastāvā nevar iekļaut tādu ziņu nesniegšanu, kuras varētu būt svarīgas pilsonības jautājuma izlemšanai, bet kuras atbildīgā valsts iestāde no pilsonības pretendenta nav tieši pieprasījusi.⁴

No minētā secināms, ka vismaz kādu laiku norma par pilsonības atņemšanu tika tulkota paplašināti un nevar līdz galam piekrist Saeimas secinājumam, ka pilnīgi visā laikā kopš Pilsonības likuma pieņemšanai līdz 2013.gada 1.oktobrim, kad stājās spēkā grozījumi, netika lemts par pilsonības atņemšanu, pamatojoties uz apstākli, ka persona kādas nozīmīgas ziņas nav sniegusi vai tās noklusējusi. Turklāt jāuzsver, ka apstrīdētā norma arī neizšķir atšķirīgus terminus pilsonības atņemšanai attiecībā uz ziņu noklusēšanu, kas *expressis verbis* likumā paredzēta no 2013.gada 1.oktobra, un nepatiesu ziņu sniegšanu, kas Pilsonības likumā jau bija paredzēta arī pirms tam.

Tādējādi apstrīdētās normas kontekstā var nošķirt divas personu grupas. Pirmajā grupā ietilpst tās personas, kas Latvijas pilsonību ieguvušas vai atjaunojušas līdz 2013.gada 1.oktobrim, kad stājās spēkā apstrīdētā norma, bet otrajā grupā – personas, kas pilsonību ieguvušas vai atjaunojušas pēc tam.

³ Sk., piemēram, apstākļus lietā Nr.C06060507, kas aprakstīti Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 22.oktobra spriedumā.

⁴ Turpat.

Kopumā šīs personas atrodas vienādos apstākļos, proti, tām ir Latvijas pilsonība un kādu apstākļu dēļ ir pamats lemt par šīs pilsonības atņemšanu. Tāpat, lai gan 2013.gadā Pilsonības likumā tika veikti dažādi grozījumi, nevar uzskatīt, ka pirms tam pilsonības iegūšana būtu bijusi ievērojami vieglāka, kas agrākos pilsonības ieguvējus ievērojami atšķirtu no tiem, kas pilsonībā tika uzņemti pēc 2013.gada 1.oktobra.

Apstrīdētā norma rada atšķirīgu attieksmi pret, kā noskaidrots, vienādos apstākļos esošām personām. Tā paredz, ka attiecībā uz personām, kas pilsonību ieguvušas vai atjaunojušas līdz 2013.gada 1.oktobrim, pilsonības atņemšanas process var tikt uzsākts vēl 10 gadus no likuma grozījumu brīža, proti, līdz 2023.gada 1.oktobrim. Kā to savā pieteikumā norādījis arī Augstākās tiesas Senāts, tas faktiski rada situāciju, ka pret daļu no personām šis process nevarēs tikt uzsākts, ja pagājuši vairāk nekā 10 gadi, bet daļai normas adresātu šis process var tikt (un arī faktiski ir ticis) uzsākts vairāk nekā 20 gadus kopš pilsonības iegūšanas vai atjaunošanas.

Atšķirīgo attieksmi paredz apstrīdētā norma. Lai gan Saeimas sēdēs, kur tā tika pieņemta otrajā un trešajā lasījumā, tieši par apstrīdēto normu atsevišķu debašu nebija⁵, nav pamats uzskatīt, ka tā nebūtu pieņemta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Tādējādi ir noskaidrojams, kāds bija atšķirīgās attieksmes pamats – tās leģitīmais mērķis un vai tika ievērots samērīguma princips.

Saskaņā ar Satversmes 116.pantu tiesības iespējams ierobežot likumā paredzētajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību. Tā kā pilsonības piešķiršanas un atņemšanas jautājumi skar to personu loku, kas tiesīgi būt par suverēnās varas nesējiem saskaņā ar Satversmes 2.pantu⁶, tad secināms, ka normas leģitīmais mērķis ir demokrātiskas valsts iekārtas aizsardzība.

Tā kā apstrīdētā norma skatāma kopsakarā ar citām Pilsonības likuma normām, kas regulē pilsonības atņemšanu personām, kas to ieguvušas nesniedzot pilnīgu vai patiesu informāciju, tad secināms, ka norma kalpo leģitīmā mērķa sasniegšanai. Nav arī saskatāms cits līdzeklis, kas attiecīgajā kontekstā būtu vienlīdz efektīvs mērķa sasniegšanai. Tādējādi izvērtējams, vai ir ievērots samērīguma princips.

Jautājumi, kas skar personas uzņemšanu pilsonībā vai tās atņemšanu, ir pašas valsts kompetencē. No starptautisko tiesību viedokļa, var tikt vērtēts, vai pilsonības atņemšana nav bijusi patvaļīga, vai tas nav nesamērīgi ietekmējis kādas cilvēktiesības, piemēram, tiesības uz privāto dzīvi⁷, vai tas neskar personas kā Eiropas Savienības pilsoņa tiesības.

Piemēram, Eiropas Savienības Tiesa ir norādījusi, ka lēmums par naturalizācijas kārtībā iegūtas pilsonības atņemšanu krāpniecisku darbību dēļ atbilst vispārēju interešu apsvērumam. Šajā ziņā dalībvalsts ir tiesīga vēlēties aizsargāt īpašās solidaritātes un lojalitātes attiecības ar saviem pilsoņiem, kā arī pilsonības saiknes pamatā esošo tiesību un pienākumu savstarpējību. Lēmums par naturalizācijas kārtībā iegūtas pilsonības atņemšanu krāpniecisku darbību dēļ ir principā uzskatāms par savos pamatos likumīgu pat tad, ja šādas

⁵ Sk., piemēram, Saeimas sēžu stenogrammas

<https://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/380569462A32E3A6C2257B6D0046C22B?OpenDocument> un <https://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/B6B4661E2ABD7898C2257A77003A9E47?OpenDocument>

⁶ Ījabs I., Levits E., Paparinskis M., Pleps J. Satversmes 2.panta komentārs. Grām.: Latvijas Republikas Satversmes komentāri. Ievads. I nodaļa. Vispārējie noteikumi. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2014, 249. lpp

⁷ Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2016.gada 21.jūnija spriedums lietā Ramadan v Malta, pieejams: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-163820>

atņemšanas rezultātā attiecīgā persona zaudē ne tikai naturalizācijas dalībvalsts pilsonību, bet arī Eiropas Savienības pilsonību. Tomēr papildus pēc vajadzības veicamajai šā lēmuma samērīguma pārbaudei atbilstoši valsts tiesībām valsts tiesas ziņā ir arī jāpārbauda, vai lēmumā par atņemšanu ir ievērots samērīguma princips saistībā ar tā ietekmi uz attiecīgās personas stāvokli Savienības tiesībās. Tādēļ, ievērojot nozīmi, kāda primārajās tiesībās tiek piešķirta Savienības pilsoņa statusam, lēmuma par naturalizācijas kārtībā iegūtas pilsonības atņemšanu izvērtējumā jāņem vērā sekas, kuras ar šo lēmumu var iespējami tikt radītas ieinteresētajai personai un attiecīgajā gadījumā tās ģimenes locekļiem saistībā ar ikvienam Savienības pilsonim piederošo tiesību zaudēšanu, un tostarp jāpārbauda, vai šī zaudēšana ir attaisnota, ņemot vērā šīs personas izdarītā pārkāpuma smaguma pakāpi, no lēmuma par pilsonības piešķiršanu naturalizācijas kārtībā līdz lēmumam par tās atņemšanu pagājušo laiku, kā arī ieinteresētās personas iespēju atgūt savu sākotnējo pilsonību.⁸

Tādējādi kopumā pilsonības atņemšana nav personas tiesību pārkāpums, ja tas veikts, pamatojoties uz normatīvo regulējumu un izvērtējot samērīguma principu. Arī Latvijai saistošās starptautisko tiesību normas par bezvalstniecības izskaušanu pieļauj gadījumus, kad pilsonība var tikt atņemta pat tad, ja persona kļūst par bezvalstnieku.

ANO Konvencijas par bezvalstniecības samazināšanu 8.pantā noteikts, ka līgumslēdzēja valsts neatņem personai pilsonību, ja atņemšanas gadījumā šī persona kļūtu par bezvalstnieku. Tomēr šī panta otrajā daļā noteikti izņēmumi, kas tostarp paredz, ka pilsonības atņemšana ir pieļaujama pat šādā gadījumā, ja pilsonība iegūta, sagrozot faktus vai ar krāpšanu. Nenoliedzami tie ir īpaši izņēmuma gadījumi un valstīm būtu jāizvairās no šādu lēmumu pieņemšanas, rūpīgi izvērtējot šāda lēmuma pieņemšanas nepieciešamību, tomēr šāda iespēja pastāv.

Svarīgi, ka konkrētajā situācijā nav runa par vispārīgu regulējumu, kas pieļautu pilsonības atņemšanu pat ja persona kļūst par bezvalstnieku. 2013.gada grozījumi Pilsonības likumā skaidri norāda, ka likumdevējs vēlējas paredzēt noilgumu pilsonības atņemšanai un tāds tika noteikts, vienlaikus paturot noteiktus gadījumus, kad šis 10 gadu termiņš nav piemērojams vispār. Tie ir gadījumi, kad persona bijusi notiesāta par kādu no Romas Starptautiskās krimināltiesas Statūtu 5.pantā minētajiem starptautiskajiem noziegumiem vai kad personai ir tādas valsts pilsonība, ar ko dubultpilsonība nav pieļaujama, bet uz ko apstrīdētā norma neattiecas.

Tādējādi, lai gan nav šaubu, ka personai, ja tā vēlas kļūt par kādas valsts pilsoni ir pienākums sniegt patiesu informāciju un rīkoties labā ticībā, pats likumdevējs bija izšķīries noteikt 10 gadu termiņu, pēc kura pat negodprātīgas rīcības dēļ iegūtu pilsonību atņemt vairs nav iespējams. Tāpēc konkrētās lietas ietvaros vērtējams, vai ir samērīgi, ka 10 gadu termiņš attiecas uz pilsonību, kas iegūta pēc 2013.gada 1.oktobra, bet uz personām, kas to ieguvušas pirms tam, tas var būt daudz ilgāks. Atkarībā no iegūšanas laika, tas var būt pat gandrīz 30 gadu.

Tā kā pats likumdevējs, veicot grozījumus Pilsonības likumā, ir atzinis, ka samērīgs termiņš pilsonības atņemšanai ir 10 gadi, ja tā iegūta, sniedzot nepatiesu informāciju vai noklusējot kādus faktus, tad attiecīgi ilgāks termiņš nevar tikt uzskatīts par samērīgu. Atskaitot faktu, ka 2013.gadā tika precizēta norma par pilsonības atņemšanas pamatiem, no lietas apstākļiem neizriet citi iemesli, kas norādītu, ka šāda atšķirība ir samērīga. Protams, neilgi pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas iestāžu kapacitāte un pieejamās metodes, lai pārbaudītu personu sniegtās ziņas, ievērojami atšķiras no tām, kas iestādēm ir

⁸ Eiropas Savienības Tiesas 2010.gada 2.marta spriedums lietā Nr. C-135/08 Janko Rottman pret Freistaat Bayern, pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:62008CJ0135&from=EN>

pieejamas šobrīd. Tomēr, ja, izstrādājot apstrīdēto normu, bija pamats uzskatīt, ka iepriekš daudzos gadījumos pilsonībā uzņemtas personas, kas to panākušas vai nu ar viltu, vai noklusējot kādas ziņas, tam būtu bijis jābūt skaidri atspoguļotam sagatavošanas materiālos. Publiski pieejamā informācija par to neliecina. Un arī šādā gadījumā būtu bijis iespējams paredzēt saudzīgāku risinājumu, piemēram, nosakot īsāku termiņu, kurā iespējams veikt attiecīgās darbības.

Šādu secinājumu papildus apstiprina apstākļi dažās no šāda rakstura lietām, proti, ka fakti, kas pastāvēja pilsonības iegūšanas brīdī, šobrīd vairs nepastāv. Piemēram, ja deviņdesmitajos gados personai bija citas valsts pilsonība, bet pēc tam viņa no tās atteicās, tad nav viennozīmīgi secināms, ka šobrīd, kad personai citas valsts pilsonības vairs nav un tā ir sevi pierādījusi kā lojālu Latvijas pilsoni, būtu samērīgi lemt par pilsonības atņemšanu. Protams, ka samērīgums ir jāvērtē arī ikvienā individuālā situācijā, tomēr, ja likumdevējs ir izšķīries termiņu noteikt likumā, nav rodams pamats šo 10 gadu termiņu neattiecināt arī uz agrākām situācijām.

Tiesībsarga ieskatā sevišķi svarīgi ir izvērtēt normas sekas, ja tā ir ar tūlītēju spēku un attiecas uz situācijām, kas nodibinātas pirms normas spēkā stāšanās. Tā tas ir arī šobrīd, jo apstrīdētā norma attiecas uz Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas trešo punktu, kas saturiski tika grozīts. Proti, ja likumdevējs iecerējis attiecināt atšķirīgu regulējumu uz vienādos un salīdzināmos apstākļos esošām personu grupām, tad tam ir arī pienākums, ņemot vērā konkrēto situāciju un apstākļus, apsvērt iecerētā tiesiskā regulējuma ietekmi uz tām personām, kurām radusies paļāvība uz noteiktu tiesību saglabāšanu vai īstenošanu.⁹ Lai gan personai nedrīkstētu rasties tiesiskā paļāvība, ja tā apzināti maldinājusi iestādi, tomēr šie visi ir apstākļi, kas jāņem vērā normas izstrādes un pieņemšanas brīdī.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesībsargs negūst apstiprinājumu, ka apstrīdētā norma ir samērīga. Tādējādi atzīstams, ka tā neatbilst Satversmes 91.panta pirmajam teikumam.

Papildus Satversmes tiesa tiesībsargam ir uzdevusi vairākus jautājumus. Uz lielāko daļu no šiem jautājumiem atbilde sniegta jau iepriekš, analizējot normas atbilstību 91.panta pirmajam teikumam. Tomēr papildus sniedzama atbilde uz tiesas uzdoto jautājumu, vai tiesībsarga ieskatā apstrīdētā norma piemērojama pamatlietā (administratīvajā lietā).

Konkrētajā gadījumā lietas apstākļi liecina, ka pieteicējs administratīvajā lietā noklusēja, ka ir Krievijas pilsonis, tomēr jau lietas izskatīšanas gaitā no šīs pilsonības ir atteicies. Tādējādi secināms, ka apstrīdētā norma lietā ir piemērojama.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

⁹ Sk. Satversmes tiesas 2013.gada 12.jūnija sprieduma lietā Nr.2012-21-01 9.punktu